

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

El temps de prestació del servei social obligatori de les dones durant el franquisme compta per acreditar el requisit de carencia de la pensió de jubilació anticipada

10-03-2020

Un dels requisits de les pensions de jubilació és, com és ben sabut, acreditar una determinada carencia, és a dir, un període mínim de cotització prèvia al fet causant. Actualment, l'article 205.1 del [TRLGSS](#) exigeix, a més del requisit de l'edat que correspongui en cada cas, el de tenir cobert un període mínim de cotització de quinze anys, dels quals almenys dos han d'estar compresos dins dels quinze anys immediatament anteriors al moment de causar el dret. A l'efecte del còmput dels anys cotitzats, no té en compte la part proporcional corresponent a les pagues extraordinàries.

La nostra normativa recull alguns supòsits en què el servei militar obligatori o la prestació social substitutòria, desapareguts l'any 2001, computen per determinar el període de cotització exigít per accedir a la pensió de jubilació. Així, per exemple, es recull en la regulació de la **jubilació anticipada, tant involuntària com a voluntària** (art. 207.1 i 208.1 del TRLGSS, respectivament) i en la de la jubilació parcial (art. 215 del TRLGSS), que estableixen que aquests períodes es computen per calcular la carencia amb un límit màxim d'un any. No obstant això, la Llei general de la Seguretat Social no fa cap referència a l'antic servei social obligatori de les dones, introduït a Espanya pel Decret de 7 d'octubre de 1937, reglamentat pel Decret de 28 de novembre de 1937, i suprimit pel [Reial decret 1914/1978, de 19 de maig](#). En el període de vigència de la normativa franquista, les dones en edats compreses entre els 17 i els 35 anys estaven obligades a prestar aquest servei, sense el qual les dones tenien vedat l'accés a l'exercici de la funció pública, a l'acompliment de places a l'Administració i a l'obtenció de títols professionals.

Doncs bé, el Tribunal Suprem ha dictat la [Sentència 115/2020, de 6 de febrer de 2020](#), en unificació de doctrina, entenent que de l'article 4 de la [Llei orgànica 3/2007, de 22 de març](#), per a la igualtat efectiva entre dones i homes, es desprèn el **principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes**, que és un principi informador de l'ordenament jurídic i ha de ser observat en la interpretació de les lleis. Per tot això, no es pot admetre la interpretació de l'article 208.1.b del TRLGSS de manera rígidament literal, ja que comportaria violar el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en matèria de Seguretat Social, proclamat en la normativa europea -articles 1 i 4 de la [Directiva 79/7 del Consell, de 19 de desembre de 1978](#)- i en la normativa

interna -articles 14 de la [Constitució espanyola](#), articles 1, 4 i 6 de la [Llei orgànica 3/2007, de 22 de març](#), per a la igualtat efectiva de dones i homes i l'article 2.1 del [TRLGSS](#). D'altra banda, **el servei social de les dones era tan obligatori com el servei militar dels homes, i la finalitat d'ambdós era similar**, tal com estableix l'exposició de motius del Decret d'11 d'octubre de 1937. A més, és comú a tots dos serveis l'exclusió de l'obligació de cotitzar.

En conseqüència, el Tribunal Suprem, mitjançant l'aplicació de la **perspectiva de gènere** en la interpretació i l'aplicació del precepte, conclou que aquesta interpretació condueix a entendre que **el període de prestació del servei social de les dones s'ha de prendre en consideració a l'efecte de l'accés a la jubilació anticipada**, de la mateixa manera que el servei militar obligatori o la prestació social substitutòria.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació